

04.12.2023

Immunoprofülaktika ekspertkomisjoni 16.05.2023 koosolekul ja sellele järgnenud elektroonsel arutelul kujundatud HPV vastase vaktsineerimise laiendamise soovitused

Immunoprofülaktika ekspertkomisjon arutas HPV vastase vaktsineerimise sihtrühma laiendamisest Eestis 13.10.2022, 28.11.2022 ja 16.05.2023 ning seejärel jätkas arutelu elektroonselt eesmärgiga jõuda soovitusteni 2023 aasta lõpuks.

28.11.2022 toimunud ekspertkomisjoni töörühma arutelu järgselt ei ole täiendavaid süstemaatilisi kirjanduse ülevaateid või analüüse lisandunud, mis erineks senisest teadmisest. Arutelud on peamiselt tuginenud Maailma Terviseorganisatsiooni soovitustele ja selle aluseks olnud süstemaatilisele kirjanduse ülevaatele.¹

Arutelude põhjal on HPV vastase vaktsineerimise uute soovituste aluseks:

- Eestis diagnoositakse aastas üle 300 HPV poolt põhjustatud vähijuhu, millele lisanduvad vähieelsete seisundite ja genitaaltüügaste juhud. HPV-st põhjustatud haiguste hinnanguline ravikulu on 6,8 miljonit eurot aastas, millest 81% moodustab vähkide ravikulu.²
- Peaaegu kõigis Euroopa riikides võimaldatakse riigi poolt HPV vastast vaktsineerimist nii tüdrukutele kui poistele. HPV vastase vaktsineerimise võimaldamine poistele vähendab poiste riski anaal-, peenise-, suu- ja suuneeluvähi tekkeks. Samuti võimaldab see kiiremini saavutada HPV levimuse vähendamist kogu populatsioonis.
- Tervisetehnoloogia hindamise raport TTH58, mis käsitleb HPV vastase vaktsineerimise laiendamist poistele, järeldas analüüsi tulemusel, et poiste HPV vastane vaktsineerimine on kulutõhus.³
- Tuginedes terviseameti andmetele võib HPV vaktsineerimise sihtrühma laiendamisega saavutada kõrgema hõlmatus. Andmed näitavad, et kõige kõrgem on vaktsineerimisega hõlmatus 14-aastastel tüdrukutel ja aastate jooksul on see saavutanud kasvutrendi. Brisson et al. analüüs järeldas, et kui tüdrukute ja poiste HPV vastase vaktsiiniga hõlmatus on 80%, siis on viiruste HPV16/18/6/11 elimineerimine võimalik.⁴

Soovitus 1

- **Immunoprofülaktika ekspertkomisjon soovib laiendada HPV vastase vaktsineerimise sihtrühma kõigile 12-14-aastastele lastele.**

Soovitus 2

- **Immunoprofülaktika ekspertkomisjon soovib *catchupina* HPV vastase vaktsineerimise võimaldamist ka 15.-18. aastastele (k.a).**

¹ [https://cdn-auth-cms.who.int/media/docs/default-source/immunization/position_paper_documents/human-papillomavirus-\(hpv\)/systematic-review-of-1-dose-of-hpv-vaccinac14d7ee3-e409-4a1a-afd9-c3e7e0dd2bd9.pdf](https://cdn-auth-cms.who.int/media/docs/default-source/immunization/position_paper_documents/human-papillomavirus-(hpv)/systematic-review-of-1-dose-of-hpv-vaccinac14d7ee3-e409-4a1a-afd9-c3e7e0dd2bd9.pdf)

² <https://tervis.ut.ee/sites/default/files/2022-08/TTH58%20HPV-sooneutraalne%20vaktsineerimine%20valmis.pdf>

³ Ibid.

⁴ [https://www.thelancet.com/pdfs/journals/lanpub/PIIS2468-2667\(16\)30001-9.pdf](https://www.thelancet.com/pdfs/journals/lanpub/PIIS2468-2667(16)30001-9.pdf)

Ekspertkomisjon jätkas arutelu senise HPV-vastase vaktsineerimisskeemi võimalikku muutmist ühe-doosiliseks. Ühe-doosilisele vaktsineerimisskeemile üleminekut toetab Maailma Terviseorganisatsiooni eelmise aasta soovitus.⁵ Uuringud^{6,7,8} on näidanud veenvaid tulemusi, ühe-doosilise vaktsiini pikaajalise kaitse osas ning ka võrreldavat efektiivsust kahe-doosilise ja kolme-doosilise skeemiga HPV nakkuse vastu.

Ühe-doosilisele skeemile on üle läinud Austraalia⁹, Ühendkuningriigid¹⁰ Iirimaa¹¹ jt riigid.

Immuunpuudulikke isikuid peaks WHO soovituste alusel vaktsineerima vähemalt kahe doosiga, mille intervall on miinimum 6 kuud ja eelistatult kolme doosiga.¹² Austraalia¹³, Ühendkuningriigi¹⁴ ja Ameerika Ühendriigid¹⁵ soovivad vaktsineerida immuunpuudulikkusega isikuid kolme doosiga.

Soovitus 3

- Immunoprofülaktika ekspertkomisjon soovib muuta senise HPV vastase vaktsineerimise skeemi kahe-doosilisest ühe-doosiliseks, võimaldades seda kõigile 12–18 aastastele (k.a).
- Immunoprofülaktika ekspertkomisjon soovib immuunpuudulikke isikuid vaktsineerida HPV vastase vaktsiini kolme-doosiga.

⁵ <https://www.who.int/publications/i/item/who-wer9724-261-276>

⁶ <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/26071347/>

⁷ <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/32091594/>

⁸ [https://www.thelancet.com/journals/lanonc/article/PIIS1470-2045\(21\)00453-8/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lanonc/article/PIIS1470-2045(21)00453-8/fulltext)

⁹ <https://www.health.gov.au/topics/immunisation/vaccines/human-papillomavirus-hpv-immunisation-service>

¹⁰ <https://www.gov.uk/government/news/hpv-vaccination-programme-moves-to-single-dose-from-september-2023>

¹¹ https://rcpi.access.preservica.com/uncategorized/IO_4a962f3d-d504-4c3c-aae9-968c04de60f5/

¹² <https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/365350/WER9750-eng-fre.pdf?sequence=1>

¹³ <https://www.health.gov.au/news/changes-to-hpv-vaccine-dose-schedule-for-young-australians>

¹⁴ <https://www.gov.uk/government/news/hpv-vaccination-programme-moves-to-single-dose-from-september-2023>

¹⁵ <https://www.cdc.gov/vaccines/vpd/hpv/hcp/recommendations.html>